

Udskrift fra regionsrådsmødet den 26. juni 2017

Sagsnr. 17/722

13. Projekt med førstehjælpere til udkald ved hjertestop

☐ Resume

Der er et fortsat potentiale for at forbedre overlevelsesmulighederne ved hjertestop. Der stilles forslag om etablering af en ny form for førstehjælperordning, hvor frivillige førstehjælpere kaldes ud til hjertestop i de dele af regionen, hvor der ikke allerede er etableret akuthjælperordninger.

☐ Sagsfremstilling

I Danmark er der gennem de seneste 10 år sket en forbedring i overlevelsesmulighederne ved hjertestop. Dette er sket blandt andet ved tidlig iværksættelse af hjertemassage før ambulanceankomst, og ved at der i et øget antal tilfælde hurtigt er taget hjertestarter i brug. Der er sket en stigning i 30 dages overlevelsen efter hjertestop fra 4 % i 2001 til 13 % i 2014. Antallet af personer der overlever hjertestop er steget fra 146 personer i 2002 til 515 personer i 2014. Trods de flotte resultater i Danmark med hensyn til at forbedre overlevelsesmulighederne ved hjertestop, er der imidlertid stadig et stort udviklingspotentiale. Hvor 24 % i dag overlever et hjertestop i det offentlige rum, så er det kun 8 % der overlever et hjertestop i eget hjem. Regionen har i samarbejde med Dansk Folkehjælp formuleret et projekt "Danmark redder liv", hvor nye frivillige førstehjælpere bredt i regionen kan tilmelde sig en ordning og blive kaldt ud til hjertestopstilfælde (medicinske hjertestop og enkelte andre livstruende medicinske tilstande). Formålet med projektet er at bidrage til øget overlevelse efter hjertestop. Alle som inden for de seneste to år har taget eller tager et førstehjælperkursus på niveau med Dansk Førstehjælpsråds kursus "medborgerførstehjælp", kan tilmelde sig ordningen. Sundhedspersonale med førstehjælpskunnen vil ligeledes kunne tilmelde sig ordningen. Undtaget herfor vil være områder, hvor der allerede er etableret akuthjælperordninger. Disse områder fremgår af bilag 1: Oversigtskort over eksisterende akuthjælperordninger. Regionens nuværende ca. 500 akuthjælper-/nødbehandlere i eksisterende akuthjælperordninger vil også kunne tilmelde sig ordningen, således at de kan blive kaldt ud som førstehjælpere, eksempelvis i områder, hvor de opholder sig under ferie eller mens de er på arbejde (f.eks. en akuthjælper fra Langeland der arbejder i Svendborg). Interessen for deltagelse er vanskelig at estimere. Et forsigtigt bud er, at der kan rekrutteres minimum 1.600 førstehjælpere i projektperioden (20 måneder). Der arbejdes på at formulere et forskningsprojekt i forbindelse med førstehjælpsprojektet. Projektet afvikles over 20 måneder og forventes opstartet i 2. halvår 2017. Regionens udgift i projektperioden vil samlet være 1.055.000 kr.. Herudover finansierer Dansk Folkehjælp bl.a. en projektmedarbejder i projektets første 8 måneder. Det anbefales, at Region Syddanmark indgår i projektet, og at udgifterne i projektperioden i 351.000 kr. i 2017 og 704.000 kr. 2018-19 finansieres af præhospitalkontoen. Projektet evalueres inden udløb af projektperioden med henblik på at vurdere eventuel fortsættelse og finansiering. Der er vedhæftet projektbeskrivelse med oversigt over økonomi for projektet "Danmark redder liv". Præhospitaludvalget behandlede sagen på møde den 8. maj 2017. Udvalget tiltrådte indstillingen med følgende tilføjelse til indstillingens "4. at": herunder at udvalget forelægges en status angående forskningsdelen i projektet efter sommerferien. Indstillingen er tilrettet i overensstemmelse med udvalgets beslutning.

☐ Indstilling

Det indstilles:

At deltagelse i projekt "Danmark redder liv" godkendes.

At udgifterne 351.000 kr. i 2017 og 704.000 kr. 2018-19 afholdes af præhospitalkontoen.

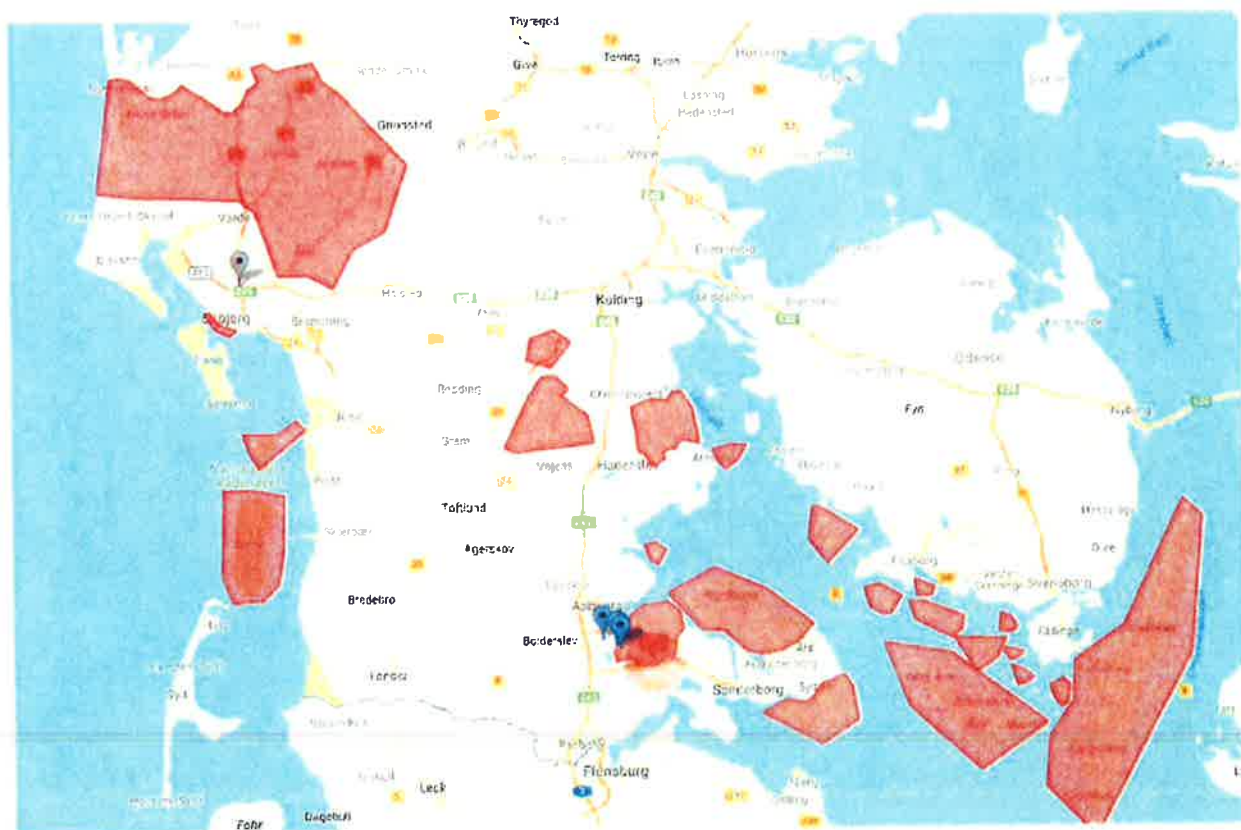
At projektet evalueres i 2019.

At det præhospitale udvalg løbende følger projektets opstart og implementering, herunder at udvalget forelægges en status angående forskningsdelen i projektet efter sommerferien.

☐ Beslutning i Præhospitaludvalget den 08-05-2017

Indstilling tiltrådt, med følgende tilføjelse til "4. at": herunder at udvalget forelægges en status

Kort over akuthjælper-/nødbehandlerordninger i Region Syddanmark, der udkaldes ved ambulance A-udkald

DANMARK REDDER LIV

REGION SYDDANMARK

INDHOLD

FORMÅL	2
AKTIVITET	2
MÅLGRUPPE.....	3
BRUGERE	3
METODE.....	4
SUCCESKRITERIER	4
TIDSPLAN	4
EVALUERING	4
ORGANISATION OG LEDELSE	5
FORANKRING	5
BUDGET	5
BILAG 1. UDGIFTER FOR REGION SYDDANMARK I PROJEKTPERIODEN.....	6

FORMÅL

Dansk Folkehjælp ønsker sammen med Region Syddanmark at tilknytte nye førstehjælpere til regionens udkaldssystem, så de kan udkaldes til hjertestop, og rykke ud og yde hjertemassage og hente/ibrugtage hjertestarter.

AKTIVITET

I samråd med regionen udbydes 40 kurser til civilbefolkningen, borgerforeninger m.m. Tilmelding vil foregå via en hjemmeside, og der vil blive agiteret for kurserne i de respektive områder.

En førstehjælper skal for at kunne blive tilmeldt regionens app-ordning have gennemgået minimum Dansk Førstehjælpsråds 7 timers Medborgerførstehjælpskursus (gennemført af Dansk Folkehjælp eller andre medlemmer af Dansk Førstehjælpsråd) indenfor de seneste to år. Finansieringen af kursusdeltagelsen vil som udgangspunkt være baseret på egenbetaling (650 – 1.000 kr.).

Dansk Folkehjælp har lokalforeninger i de fleste kommuner, og vil i hver af de kommuner hvor regionen ønsker etableret førstehjælperordninger udpege en kontaktperson. I det omfang hvor det er muligt, bliver det i tilknytning til Dansk Folkehjælps eksisterende afdelinger, der er spredt over hele landet, sekundært blandt øvrige frivillige fra f.eks. lokalråd/borgerforeninger eller andre, hvor de udpeges i samråd med den enkelte kommune

Dansk Folkehjælp vil i projektperioden 01.09.2017 – 30.04.2019 løse nedenstående opgaver:

- Administration
  - Af førstehjælperne
    - Indhentning af underskrevet samarbejdsaftale, herunder visitation (instruktøren).
    - Registrering af førstehjælper i database
    - Udstedelse af børneattest
    - Tilmelding til forsikring / debriefing
    - Opkobling på APP
  - Kontrol af kompetencer
    - Ved tilmelding
    - Udsendelse af reminder om vedligeholdelseskursus
    - Tjekke, om førstehjælperen tager kurset/består
    - Evt. udmelde
    - Beklædning frivillige (trafikvest)
  - Almindelig support af førstehjælpere
  - Almindelig support af borgere, pårørende og andre
  - Almindelig support af øvrige interessenter
  - Almindelig support af lokalafdelinger
  - Pressehåndtering

Medvirkende region vil i perioden løse følgende opgaver:

- Deltage i styregruppe
- Lægge ledelse
- Godkendelse af uddannelsesprogram
- Løbende administrative/kommunikative opgaver der støtter op om projektet, herunder fremlæggelse af projektet mhp politisk godkendelse og regionale medfinansiering

- Tekniske tilpasninger af regionens IT-disponeringssystem og udkaldssystem af først førstehjælpere
- Oplæring af personale på AMK-vagtcentralen til ny type udkald af førstehjælpere til de valgte akutte tilstande

Leverandør af akuthjælperudkaldssystemet vil i perioden løse følgende opgaver:

- Deltage i styregruppe i projektperioden
- Etablering af teknisk løsning, så førstehjælpere kan udkaldes til hjertestop
- Teknisk support

Forsikring

Ved personskade vil akuthjælperen være omfattet af arbejdsskadeforsikring. Førstehjælperne kører til hændelsesstedet uden udrykning med overholdelse af færdselsreglerne om hastighed mv.

Ved tingskade på egne ting under indsatsen er førstehjælperen/førstehjælperens forsikring selv ansvarlig for skade på egne ting under indsatsen.

Debriefing

For de førstehjælpere, der får behov for psykisk opfølgning efter førstehjælpsindsats, vil der blive etableret et telefonnummer som førstehjælperen kan ringe til og få hjælp gennem samtale, og henvisning til yderligere hjælp, hvis det er nødvendigt.

Hvad udkaldes førstehjælperne til?

Førstehjælperne sendes til 112-udkald, som den sundhedsfaglige visitator vurderer vedrører hjertestop eller meget hurtigt kan udvikle sig til hjertestop.

Det er:

- Hjertestop, hvor genoplivning er relevant
- Bevidstløse hvor den sundhedsfaglige visitator er i alvorlig tvivl om der er vejtrækning fremmedlegeme i luftvejen og svært påvirket vejtrækning
- Anafylaktisk shock
- Hævelse i luftvejen med svært påvirket vejtrækning (udløst af allergi, insektstik mm)

Der er tale om tilstande, hvor der er stor risiko for at de udvikler sig til hjertestop, hvor det derfor giver god mening, at førstehjælperne kommer frem. Det skønnes, at der vil kunne udkaldes førstehjælpere til ca. halvdelen af tilfældene (mange hjertestop vil være hos personer i sidste livsfase i hjemmeplejen, hvor der ikke vil blive ringet 1-1-2 mv.). Herudover kommer udkald til et ikke estimeret antal tilfælde, som kan udvikle sig til hjertestop.

MÅLGRUPPE

Målgruppen er civilbefolkningen i Region Syddanmark.

BRUGERE

Dansk Folkehjælp antager, at vi kan samle 500 førstehjælpere inden udgangen af 2018 og herefter øge antallet med konservativt sat yderligere 100 pr. år. Dansk Folkehjælp vil gennem tidligere og fremtidige førstehjælpskurser agitere for at deltagerne tilmelder sig regionens app-ordning. Dansk Folkehjælp har i forvejen et korps af samaritter og førstehjælpsinstruktører, som kunne være interesseret i at blive tilmeldt. Herudover vil der være deltagere på øvrige almene førstehjælpskurser. Dansk Folkehjælp vil samtidig informere om projektet til øvrige organisationer, som gennemfører

førstehjælpskurser under Dansk Førstehjælpsråd, således at deres kursister ligeledes kan tilmelde sig udkaldsordningen.

Til supplerung af frivillige vil der blive udleveret agitationsmateriale ved alle de førstehjælpskurser, som Dansk Folkehjælp afholder og som opfylder kriterierne, dvs. at det er Dansk Førstehjælpsråds kompetencegivende kursus "Medborgerførstehjælp" på 7 timer, som kursisten gennemfører. Herudover opfylder 12 timers Førstehjælper med særligt ansvar også kriterierne. Gennem disse kurser hverves nye førstehjælper, som kan supplere enheden som er tilknyttet akuthjælperudkaldssystemet. Samtidig vil Dansk Folkehjælp opfordre vores samaritter, som med deres 56 timers førstehjælpsuddannelse er kvalificeret, til at tilmelde sig enheden.

Der forventes uddannet minimum 1.600 førstehjælpere, der bliver tilknyttet ordningen inden projektperiodens udløb.

Der udarbejdes en frivilligaftale, som den enkelte førstehjælper underskriver, omkring opførelse, fortrolighed mv.

METODE

Førstehjælpskurserne vil blive afviklet efter Dansk Førstehjælpsråds (DFR) retningslinjer og af Dansk Folkehjælps instruktører, som alle er godkendt af DFR. Kurset vil være et 7 timers Medborgerførstehjælp.

SUCCESKRITERIER

Succeskriterier er:

- At der opnås et gennemsnitligt deltagerantal på 13 på førstehjælpskurserne.
- At samtlige deltagere tilknyttes vagtcentralernes tilkaldesystem.
- At overlevelsesprocenten ved hjertestop udenfor sygehus øges i projektperioden.

TIDSPLAN

Projektet bliver implementeret over 20 måneder, fra den 1. september 2017 til den 30. april 2019.

- September – december 2017:
udarbejdelse af informationsmateriale, annoncering efter frivillige førstehjælpere og planlægning af kurser. Tilknytning og opstart af eksisterende førstehjælpere.
- 2018:
aktivering af online tilmelding og gennemførelse af kurser. Tilknytning af yderligere førstehjælpere til udkaldssystemet.
- Januar - april 2019:
evaluering og afrapportering til regionsråd om projektet. Stillingtagning i regionsråd til videreførelse af projektet.

EVALUERING

Der vil ved projektets afslutning blive udarbejdet en evalueringsrapport, som vil tilgå de deltagende regioner. Evalueringen vil blive udarbejdet på baggrund af førstehjælperes, projektleders og samarbejdspartneres evalueringer af projektet og projektforløbet.

ORGANISATION OG LEDELSE

Der nedsættes en styregruppe i projektperioden med de deltagende regioner, Leverandør af akuthjælperudkaldssystemet og Dansk Folkehjælp. Dansk Folkehjælp varetager formandsposten i styregruppen.

Dansk Folkehjælp vil have det overordnede ansvar for implementeringen og gennemførelse af projektet. Dansk Folkehjælps kursusafdeling har det overordnede daglige ansvar for projektets ledelse. Dansk Folkehjælp bidrager desuden med kompetencepersoner, herunder førstehjælpsinstruktører, samt konsulenter fra administrations- og økonomiafdelingen, serviceafdelingen samt kommunikationsafdelingen.

FORANKRING

Udgifter vedr. førstehjælperne (forsikring, debriefing, veste, udkaldssystem m.m.) vil den enkelte region stå for.

Dansk Folkehjælp vil efterfølgende supplere med nye førstehjælpere, idet organisationen udleverer agitationsmateriale ved alle de førstehjælpskurser, som afholdes og som opfylder kriterierne, dvs. at det er Dansk Førstehjælpsråds kompetencegivende kursus "Medborgerførstehjælp" på 7 timer, som kursisten gennemfører. Herudover opfylder 12 timers kurset "Førstehjælper med særligt ansvar" også kriterierne. Gennem disse kurser hverves nye førstehjælpere, som kan supplere enheden, som er tilknyttet regionernes app. Samtidig vil Dansk Folkehjælp opfordre organisationens samaritter, som med deres 56 timers førstehjælpsuddannelse er kvalificeret, til at tilmelde sig enheden.

Forankringen af projektet søges sikret ved at gennemføre projektet i tæt samarbejde med deltagende regioner, således at det kan sikres, at alle uddannede førstehjælperkursister kan tilmeldes regionens akuthjælperudkaldssystem som førstehjælpere, og dermed indgår i det regionale beredskab.

Inden projektperiodens udløb tages der stilling til projektets videreførelse, herunder aflønning af projektleder.

BUDGET

I bilag 1. ses en opgørelse af Region Syddanmarks udgifter til projektet i projektperioden 1. september 2017 til 30. april 2017 (20 måneder)

Førstehjælperne tilknyttet akuthjælperudkaldssystemet skal gennemføre et 3 timers vedligeholdelseskursus hvert andet år for førstehjælperne for at opretholde tilknytningen til akuthjælperudkaldssystemet. (egenbetaling 550 - 700 kr.).

Bilag 1. Udgifter for Region Syddanmark i projektperioden

Udgiften i projektperioden vil samlet være 1.055.000 kr. for Region Syddanmark i de 20 måneder projektet varer fordelt på 351.000 kr. i 2017 og 704.000 kr. i 2018-19.

Opstartsudgifter og årlige driftsudgifter for Region Syddanmark i projektperioden 1. september 2017 – 30. april 2019 i kr.

	1. september 2017. – 31. dec. 2017	1. januar 2018 – 30. april 2019	I alt
Opstartsudgifter			
Anskaffelse veste	100.000	143.000	243.000
It-opstartsudgifter	300.000	200.000	500.000
I alt opstartsudgifter	400.000	343.000	743.000
Driftsudgifter			
Betaling til Dansk Folkehjælp for administration og planlægning samt løn til projektleder 1)	0	250.000	250.000
Forsikring	3.000	6.000	9.000
Debriefing	3.000	5.000	8.000
Øget aflæsning af hjertestartere på afd. B. på Odense Universitetssygehus	10.000	20.000	30.000
Uforudsete udgifter	20.000	80.000	100.000
I alt årlige driftsudgifter i projektperioden	36.000	361.000	397.000
Sundheds- og ældreministeriets pulje vedr. udbredelse af akuthjælperordninger 2)	-85.000		
Samlede udgifter projektperioden	351.000	704.000	1.055.000

1) Dansk Folkehjælp afholder selv udgifterne til adm. og planlægning de første otte måneder. Region Syddanmark betaler 250.000 kr. for adm. og planlægning til Dansk Folkehjælp de sidste 12 måneder af projektet.

2) Region Syddanmark har fået 85.000 kr. i støtte fra Sundheds- og Ældreministeriets pulje vedr. udbredelse af akuthjælperordninger til videreudvikling af akuthjælperudkaldssystemet, så der kan udkaldes til medicinske hjertestop i den del af regionen, der ikke er dækket af akuthjælperordninger.

(Region Syddanmarks andel til projektleder kan blive mindre, hvis flere regioner går med i projektet). Dansk Folkehjælp dækker udgifter til informationsmateriale, annoncering ol. i projektet.

Opstartsudgifter

Der er i udgiftsberegningen regnet med 3.000 førstehjælpere i projektperioden.

Der skal indkøbes veste til førstehjælpere med logo og sikkerhedsfarver og refleks 3.000 veste x 81 kr. = 243.000 kr. ekskl. moms.

It-opstartsudgifter på 200.000 kr. ekskl. moms til tilpasning af akuthjælperudkaldssystem til udkald af førstehjælpere til hjertestop og tilpasning af kontrolrumssystemet. Licens akuthjælperudkaldssystem 3.000 førstehjælpere x 100 kr. = 300.000 kr. I alt 300.000 kr. I alt it-opstartsudgifter 500.000 kr.

Projektet vil kræve brug af administrative resurser i sundhedsplanlægningsafdelingen i regionshuset og på AMK Vagtcentralen.

DANSK FOLKEHJÆLP

Dansk Folkehjælp

+45 70 220 230

post@folkehjaelp.dk

www.folkehjaelp.dk